

KŁADZION (44) *part praet pass impf*

kładzion, kładziony (43), **kładzon** (1) *MetrKor*.

kładzion, kładzon (23), **kładziony** (21).

a jasne. ◊ *W formach niezłożonych* -ón (3), -on (1); -ón : -on *SarnStat* (3 : 1); -ono. ◊ *W formach złożonych o jasne*.

sg m N (*praed*) kładzion (11), kładziony (1); -ón : -ony *FalZioł* (4 : 1). ◊ f N (*praed*) kładzioną (5) *Mącz, Kuczb, WujJud, JanNKar, SarnStat*, kładzion(a) (2). ◊ n N kładziono (8), kładzioné (4); -é (1), -(e) (3); ~ (*attrib*) -é (1); (*praed*) -o (8) *FalZioł, Mącz* (2), *SarnStat* (5), -é (3) *ComCrac, JanNKar, PowodPr*. ◊ pl N m pers kładzieni (2). m am (*praed*) [woły] kładziony (1) *RejPs*, [cielce] kładzioné (1) *KochPs*. subst m (*praed*) kładzioné (4), kładzony (1) *MetrKor*; -é (3), -(e) (1). n kładzioné (2); -é (1), -e (1) *SarnStat* (1 : 1).

Składnia dopełnienia sprawcy: kładzion(y) od kogo (4).

Sł stp s.v. kłaść, Cn brak, Linde bez cytatu.

I. W znaczeniu konkretnym (26) :

1. Umieszczany na powierzchni (16) :

A. Aby siłą bezwładu spoczywał na powierzchni (12) :

kładzion na co (3): *RejPs* 77v; *Ná ten ftoł ma być kładzyon chleb przełożenia (to iest fwięty) przed oblicznością moią. BielKron* 33; *Tám przyjmiesz ofiarę cnoty/ tám kładzioné Ná twóy ołtarz będą cielce poświęconé. KochPs* 77.

Przen: Nakładany, obarczający, zobowiązujący [na kogo] (2) : *WujJudConf* 192v; *y to opátrzyli/ áby nápotym vćilki iákié ná ludzi nie były kładzioné [ne in posterum onera aliqua imponerentur hominibus JanStat* 73]/ *nád práwo y fprawiedliwość SarnStat* 397.

a. Dostarczany do wglądu, zostawiany, okazywany, przedkładany przed sądem (6) :

Fraza: »pozew ma być kładzion« = debet poni citatio JanStat [szyk zmienny] (6); *tedy ná máiętności má byđż pozew kładzion SarnStat* 433, 514, 524, 526, 756, 859.

b. Stawiany, budowany (1) :

Wyrażenie: »budowanie kładziono« (1): *Molorthus, Latine perpendiculum, [...] Ciesielska ważká/ ktorą mierzą yeśli w rowniey bywa budowanie kładziono. Mącz* 230a.

B. Utwierdzany na powierzchni, płaszczyźnie (4) :

kładzion na co (1): *Iż fwiátłość kážda/ gdy bywa zápaloná/ nie ma być kładzyoná ná żadne ciemne mieyíce RejPos* 337.

a. Pisany (o znakach pisarskich) (3) : *BielKron* Mmiiim2; *Drugie zásię Polfkie [a], chciał áby było nie kréfką zwierzchu znáczoné, ále zgoła áby było kładzioné tym fpořobem, a / JanNKar* E, F2.

2. Umieszczany wewnątrz czegoś, w czymś, wkładany (10) :

kładzion w co (1): *Bo kiedy Sol w vftá tego/ ktorego do Krztu wiodą kładzioná bywa/ tedy iáwnie się to znáczy/ iż on [...] tego dořtác ma/ áby od zakátu y fmodliowości grzechow był wyzwolon KuczbKat* 145.

A. Używany jako składnik do produkcji czegoś (9) :

kładzion wmiasto czego (1): Popioł bywa kładzion w miafto hałunu ku farbowaniu fukna. *FalZioł* IV 52c.

kładzion w co (1): Krzemień wodny/ zawždy bywa iakoby mokri: then ma być lecie wzięth/ á nie ma być kładzion w mur *FalZioł* IV 58b.

a. Dodawany, mieszany z czymś (o składnikach leków i potraw) (7) : á przeto lifcie ma być kładziono albo brano w lekarftwie anawięczy zielone lifcie Kuklikowe ma być w zwyczaiu *FalZioł* I 58a.

kładzion do czego (1): Theż faletra bywa kładziona do małci *FalZioł* III 41b.

kładzion w co (5): á tak proch tego korzenia [wszywego kopru] vžitecznie od barwirzow w małci bywa kładziony *FalZioł* I 109d; Nafienie noftrzegowe/ kładziona w karmie/ czini fmak y wonią dobrą. *FalZioł* I 82d, IV 52d, 55b, 57b.

W charakterystycznych połączeniach: kładzion do małci (w małci) (2), *w lekarzftwa* (3), *w karmie*.

Szereg: »mieszany albo kładzion« (1): á to kiedy bywa w infze lekarzftwa miefzan albo kładzion *FalZioł* IV 55b.

II. O różnych formach ustosunkowania się do treści, sensu (15) :

1. Przedkładany do zastanowienia się, wywołania reakcji (1) :

Wyrażenie: »kładzion przed oczy« (1): á przykład iego był infzym ku náśládowaniu kładzion przed oczy/ á iżby też wftyfcy potym dla tego ku chwale Bołkiey pobudzeni byli. *KuczBKat* 425.

2. Uważany, osądzany, traktowany (14) : A chociaż Pan Bog tylko wie y zna fwoie wierne/ y mała liczbá wybranych kładziona bywa [= *uważa się, że liczba wybranych jest mała*]/ iednak dobrą nádzieię o wftyłtkich mieć mamy *WujJudConf* 68.

a. Przypisywany [na kogo] (1) : Ná to on rániony odpowiedział/ że o fwem zdrowiu zwątpił/ ále ná funnieniu fwem/ ktore wrychle ma fądu Boże^{go} doznąć/ niemoże tego v siebie pewnie poftánowić/ ná ktoregoby winá o morderftwo kładzioná być miałá [*in utrum culpa homicidii conferri debeat*] *ModrzBaz* 70v.

b. Zaliczany (2) :

kładzion w co (1): Europa, Trzecia część fwiátá/ w którą bywa kładziona Włoska/ Niemiecka/ francuska/ Hispáńska/ Polska/ Węgierska/ Czeska ziemia *Mqcz* 109c.

Wyrażenie: »w poczcie kładzion« (1): Siodme przykazanie Páńfkie/ pod tytułem kradzieży/ zákázuie wftyelkiej niespráwiedliwóci ná máietność bliźniego fwego. W którym poczcie naprzod bywa kładziona świętokraydztwo *PowodPr* 75.

c. Uwzględniany (9) :

Wyrażenie: »na liczbie, na liczbę kładzion« = *uwzględniany w rachunku* [szyk 5 : 4] (7 : 2): Téż vftáwiamy: áby vbodzy iáłmużną żyiący [...] nie byli kładzieni ná liczbę [*non debent poni ad rationem* *JanStat* 39]. *SarnStat* 374; Téż Sól báłwánowa/ która bywa dawána Mnifzkóm do Wrocławia [...] nie ma byđ kładziona ná liczbę. *SarnStat* 378, 338, 376 [4 r.], 377, 378.

d. Używany jako odpowiednik znaczenia w innym języku [miasto czego] (1) : Hyalus, Latine vitrum, Scklenicá áłbo śćko [!] á miało zieloney fárby bywa kładziono. *Mqcz* 160a.

III. Bez funkcji semantycznych; w połączeniu z rzeczownikiem odczasownikowym: czyniona, robiony, dokonywany, pełniony (3) :

Wyrażenia: »liczenie kładzione« (1): A liczenie Xiąg ziemfkich aby belo kladzione dla fpraw liudfkich pod szejmę ComCrac 16.

»na liczbie kładziony« = *liczony* (1): tedy ná koždégo koniá má bydź dawan ieden korzec owfá ná dzień z šíánem y z łomą: á to ná liczbie ma bydź ták kładżiono [*debet... illud computari JanStat 41*]/ iáko ná rynku ieft kupiono. *SarnStat 376*.

»sądy kładziony« (1): Item sandy podolanom y Moldawyanom. vethrzy Nyedzyele máyą bicz kladzoni *MetrKor 40/816*.

Cf **KŁAŚĆ**

RS